

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter Professi teneantur ambientes manifestare. Punct. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

- 4 Apponuntur rationes, quare S. Ignat. professus votum indixit non acceptandi praelationem, & dignitatem extra Societatem, nisi obedientia, qui precipere potest coacti, non autem votum indixit non acceptandi praelationem, vel dignitatem intra Societatem.
- 5 Delinquentibus in hoc voto nulla specialis poena ipso iure assignata est.

1. Tertium votum simplex, quod professi post professionem emittunt, est non procurandi ullam praelationem, aut dignitatem extra Societatem, neque illam acceptandi, nisi ex praecepto teneantur. Quod votum hac forma exprimitur: Promitto praeterea numquam me curaturum praetenturumve extra Societatem Praelationem aliquam, vel dignitatem, nec conferendum in mei electionem, quantum in me fuerit, nisi coactus obedientia eius, qui mihi praecipere potest sub poena peccati: Sic traditur, 10. p. confit. §. 6. & in Bulla Gregor. XIII. quae incipit *Ascendente*. Duplicem rationem huius voti subdit constitutio: Prima, ut vniuersisque animarum saluti iuxta nostrae professionis humilitatem, & submissiorem inferuiat. Secunda, ne Societas iis hominibus, qui ad propositum sibi finem sunt ei necessarii priuaret. Specialiter hoc votum professis, & non scholaribus indixit: quia ob eminentiam naturalium, & supernaturalium donorum, prudentiae, scientiae, & virtutis, quam praesumuntur habituri, facilius gratiam principum consequentur, & ad dignitates, & praelationes promouebuntur. Conueniens ergo fuit illis hoc obitaculum apponere, tum vt remota ambitione, & retum ad suum statum non pertinentium cura saluti proximorum incumbere, tum vt Societas semper multis aptis abundaret, & in suo splendore conseruaretur.

2. Quod autem hoc votum honestum sit, reliquimus probatum *traff. preced. disp. 10. p. 7. §. 5. à n. 6.* Materia huius voti est exclusio, sed negatio cuiuscunque praetensionis de dignitate, seu praelatione extra Societatem, etiam si illa praetentio non finem vanum, sed alias honestum haberet, quia S. Ignat. cuiuslibet praetensionis ob bonum suae Religionis aditum praeccludere intendit, quem finem non obtineret, si praetensionem ex honesto fine permitteret, vt bene notauit Suar. *t. 4. de relig. traff. 10. lib. 6. c. 7. n. 5.* Deinde non solum est negatio praetensionis, sed dignitatis oblatæ libertæ, & spontaneæ acceptationis, quia perfectius est tum ob bonum proprium, tum religionis officia, quæ ex se splendorem afferunt, & honorem, quorumque obligationibus non facile facis non acceptare nisi necessitate cogente. Neque ea repugnantia obedientiam euacuat, sed potius eam perficit, vt optimè dixit Gregor. relatus in *cap. sciendum 8. q. 1. ibi: si obedientiae palmam apprehendere veraciter nitimur: prosperis huius saeculi, ex sola iustione, aduersus etiam ex deuotione militamus.*

3. Nomine praelationis, Episcopatus, Abbatia, Prioratus, Vicariatus Episcopi, & qualibet alia dignitas iurisdictionem habens intelligitur. Sub nomine dignitatis non solum Cardinalatus, sed qualibet dignitas tum Ecclesiae Cathedralis, tum Collegiatæ, tamen si iurisdictionem non habeat, comprehenditur.

4. Quod si roges, quare S. Ignatius suis alumnis professus votum indixit non solum non procurandi, sed nec acceptandi praelationem, & dignitatem extra Societatem, nisi obedientia eius qui praecipere potest coacti, non autem indixit votum non acceptandi praelationem, vel dignitatem intra Societatem? Optimè responderet Suar. *t. 4. de Relig. traff. 10. lib. 6. c. 8. n. 2. 1. id factum esse; quia Praelatio, & dignitas extra religionem maiorem præ se fert honorem, & splendorem, maioribusque periculis subicitur, quam dignitas, & praelatio intra religionem, idcirco oportuit grauioribus remediis praecueniri. Praeterea necessarium erat religioni, vt aliqui intra illam praelationem acceptarent, secus verò vt acceptarent extra cum religio ea acceptatione vtilioribus ministris priuaret, ob quam causam Greg. relatus in *cap. hinc est, 16. quæst. 1. inquit Francorum Regem praecipisse, vt eiusdem monasterij Abbas nunquam ad Episcopatum eligeretur, ne forte occasione Episcopatus Abbatia aliquid detrimenti pateretur. Deinde ordinatio, suaui, & communi regimini religionis non erat expediens sic religionis aditum praelationibus, quas necessario habituri sunt, praeccludere, vt ad eas ascendere non possent nisi praecepto compulsi; bene tamen erat expediens comparatione praelationum, quas nec necessario habituri sunt, nec religioni expedit, vt habeant. Deinde ad praecauendam ambitionem, & pacem religionis conseruandam, sufficiens erat votum non procurandi dignitatem. At vt religiosi societatis sua forte contenti sint, & secundum suum institutum saluti proximorum pro viribus incumbant, & maxime ne Societas vtilioribus ministris priuaret, non satis erat votum non procurandi, nisi simul non acceptandi adderetur.**

5. Delinquentibus in hoc voto nulla specialis poena ipso iure assignata est, sicuti assignantur ambientibus praelationem

intra societatem: quia vt inquit Suarez *com. 4. de Relig. traff. 10. lib. 6. cap. 7. n. 16.* hoc crimen magis priuatum est, & itaque ita religioni nocet; ac proinde iudicatum fuit satis esse superiorum arbitrio remitti puniendum.

PUNCTVM VII.

Qualiter professi teneantur ambientes manifestare.

SVM MARI VM.

- 1 Explicatur votum.
- 2 Proponitur materia voti.
- 3 An tenearis iudicialiter denunciationem facere; Probabile est te non teneari.
- 4 An obligatus sis ex voto denunciare tantum professos, an etiam scholares, & coadiutores formatos; De utriusque affirmat Sanchez. Verius est solos professos denunciandos esse. Et satis sit contrariis.
- 5 Delictum emendarum tam quoad culpam, quam quoad eius effectum denunciare non tenearis.
- 6 Si vero acta penitentiae effectus ambitionis emendatus non sit, denunciare tenearis.
- 7 Vt à denunciatione faciendâ excuseris, cerd tibi consilia re debet delictum esse emendarum.
- 8 Certa notitia requiritur, vt tenearis ex voto denunciare.
- 9 Opus non est delictum esse publicum, vt denunciare tenearis, sufficit si scias certitudine morali.
- 10 An si gratia petendi concily, vel in ordine ad confessionem, vel in ordine ad satisfactionem faciendam delictum tibi reuelatum sit, denunciare tenearis? Arguitur pro parte affirmatiuis.
- 11 Praedicta consultiatio est sub sigillo confessionis seruanda non sit tamen varo, vel nunquam manifestanda est.
- 12 Respondetur rationibus contrariis.
- 13 Non tenearis, sed potes praemittere fratrem correptionem, antequam ambitionem, quam manifestare debes, manifestes.

1. Quartum votum simplex, quod professi post professionem emittunt, est de denunciandis ambientibus dignitatem intra, vel extra societatem. Quod votum sub hac forma emittitur in praesenti: Tum si quem sciam aliquid praedictorum duorum curare, vel praetendere, promitto illum, tamenque totam me manifestare Societati, vel Praeposito eius. Haec forma vouendi initium habuit à congregat. generali decreto 34. aliis. 46. approbataque fuit à Greg. XIII. in Bulla *Ascendente*. Nam antea, vt constat ex *congregat. 1. decreto 99. aliis. 10.* solum fcebat votum de denunciandis ambientibus dignitatem intra societatem non extra; quia in *confit. p. 10. §. 6.* de his tantum denunciandis votum faciendum exprimitur, vt manifeste constat contextum consideranti. Inquit enim constitutio: Erit etiam summi momenti, vt perpetuo felix societatis status conseruetur, diligentissime ambitionem malorum omnium in quavis republica, vel congregatione matrem submouere, ac aditum ad dignitatem, vel praelationem vllam directè, vel indirectè quaerendam in societate praeccludere. Quod vt fiat omnes professi se nihil vngquam ad eam obtinendam acturos, & quos agere animaduererent delaturos Deo, ac Domino nostro vouent. Et post haec subiungitur votum faciendum de non procuranda, nec acceptanda dignitate extra societatem, cui voto non adiungitur ibi votum contra facientis denunciandi. Ratio huius voti ea fuit, vt ambitioni integrè aditus praeccluderetur. Ambitio enim timore denunciationis ab ambitione retraheretur. Quod si aliquando in eam procedant, denunciatione coetcederentur.

2. Materia eius voti est denunciatio non solum quæ alias est obligatoria ex charitate, vel iustitia, sed etiam illa, cuius nulla est obligatio; honestè tamen, & vtiliter fieri potest. Tum quia votum generaliter emittitur absque vlla restrictione, ac proinde quamlibet denunciationem honestè faciendam comprehendere debet. Tum quia non satis prouisum esset ambitioni, si solum denunciationem obligatoriam votum praecaret. Tum denique quia parum vile esset votum, cuius materia aliunde praeccepta est; & ita sustinet Suarez *com. 4. de Relig. traff. 10. lib. 6. cap. 10. num. 5.* Sanchez *lib. 6. summa. cap. 10. num. 59.* Ob easdem rationes non limitatur denunciatio, vt solum iudiciale, vel patetnam comprehendat, sed vtramque respicit sub disiunctione secundum quod honestè, & licitè fieri potest.

3. An autem iudicialiter denunciare tenearis cum denunciatio iudicialis fieri potest, difficultate non caret: Videris teneari maxime si praecceptum Superioris de denunciatioe iudiciali faciendâ accedat, quia cum votum sit generale vtramque denunciatioem comprehendens intelligi debet de denunciatioe faciendâ.

facienda, quæ bono communi societatis conuenientior sit. At bono communi societatis sepe conuenientior potest, vt denunciatio iudicialis fiat, tum vt delinquens puniatur, tum vt aliis sit in exemplum; ergo eo casu ex voto videtur obligatus iudicialiter denunciare. Nihilominus probabile est ex vi voti te non amplius obligari, quam ad denunciationem faciendam abstrahendo à iudiciali, vel paterna denunciatione: quia votum solum denunciationem indixit absque huius, vel aliterius expressione. Quocirca etiam in casu quo necessaria esset iudicialis denuntiatio, credo te satisfacturum voto, si patere denuncies, tamen si aliunde vel ex charitate, vel ex præcepto superioris obligeris iudicialiter denunciare: sic sultinet Suarez tom. 4. de Religione, tractat. 10. lib. 6. c. 10. n. 9.

4. Quas veto personas ambientes obligatus sis ex hoc voto denunciare; an tantum profectos, an etiam scholares, & coadiutores formatos; non conueniunt Doctores: Sanchez lib. 6. summ. cap. 18. num. 54. censet omnes tam profectos, quam non profectos te esse obligatum denunciare. Mouetur ex formula, qua hoc votum emittitur, quæ generalis est ibi: *Tum si quem sciam*, non enim dicit si quem sciam profectum, sed absolute; comprehendit ergo omnes societatis religiosos. Præterea, quia ambitio etiam habere locum potest in non profectis, & ex eorum ambitione societati non leuia damna oriri possunt, ergo vt bono societatis satis prouisum censeatur, hi omnes denunciandi sunt. Cæterum verius censo solos profectos ambientes denunciandos esse ex hoc voto. Votum enim hoc denunciationis faciendæ, est vt vota illa duo antecedentia de non procurandis dignitatibus intra, vel extra societatem integre obseruentur: ac proinde solum eos, qui ea vota emisissent comprehendit. Quapropter etiam generaliter vocas denunciare, si quem scias præterdignitate extra, vel intra societatem: ac ex adiunctis manifestè limitatur ad eum, qui ex voto fuit obligatus non præterdignitate, facit hunc sensum: *Tum si quem ex supradictis vouentibus sciam, &c.* Quod confirmatur ex 10. part. constitut. 5. 6. vbi cauetur, vt profecti voueant se nihil inquam ad obtinendam dignitatem acturos, & quos agere animaduertent agere contra id quod promissum, ergo ad alios denunciandos votum non extenditur. Neque obstat in non profectis ambitionem habere posse locum, vt inde inferas votum ad non profectos extendi; sicut enim votum non procurandi dignitatem non fuit extensum ad non profectos, neque etiam votum professorum de denunciandis ambientes ad illos extendi debet. Horum enim ambitioni satis consultum credidit B. Ignatius regule, & charitatis obligatione: & ita sultinet Suarez tom. 4. de Religione, tractat. 10. lib. 6. cap. 10. num. 7.

5. Sed quod delictum est denunciandum, an solum præsens, & pendens in futurum, an etiam præteritum, etiam emendatum: Sanchez dicto lib. 6. cap. 18. num. 60. affirmat si secretum sit, non esse denunciandum, secus si publicum; quia secretum denunciari non potest nisi ad correctionem, quæ cessat delicto emendato; ac publicum denunciari potest ad punitionem delicti, & aliorum exemplum, qui fini etiam in delicto emendato obtinet potest. Nihilominus verius existimo ex voto prædicto te non esse obligatum denunciare delictum emendatum tam quoad culpam, quam quoad eius effectum. Mouetur ex formula, qua votum emittitur, & in constitutionibus emittendum iniungitur, & à Gregor. XIII. approbatur. Formula est: *Vm si quem sciam procurare, vel præterdignitate, non dicit si quem sciam procurasse, vel præterdignitate. Idem tradit constitut. 10. p. 5. 6. dicens: & quos agere animaduertent; quæ verba actionem actualem, non præteritam denotant. Idem confirmat modus loquendi Greg. XIII. in dicta bulla Ascendente. ibi: si quem sciam aliquid huiusmodi moliri, quæ sine dubio præsentem delicti patrationem importat. Et confirmari potest: nam cum B. Ignatius voluit delictum ambitionis præteritum denunciari, id expressit, vt fecit in ambitione Generalatus, 8. p. constitut. cap. 8. §. 2. ibi: si sciat aliquem hoc munus affectasse, vel etiam tunc affectare. Ergo cum in huiusmodi voto de sola affectatione præsentis tantum fuerit locutus, de sola illa est votum intelligendum. Neque obligatio voti, sicut & legis extendenda est ad casum sub verbis non comprehensum; & arque ita docet Suarez lib. 6. cap. 10. numer. 15. Neque obstat delictum publicum denunciari posse, esto emendatum sit; quia erit denunciandum vel ex lege charitatis, vel ex iustitia legali, sed non ex obligatione huius voti.*

6. Notanter dixi, si delictum emendatum sit non solum quoad culpam, sed etiam quoad eius effectum. Nam contingere potest quod aliquis prælationem ambiet, & de ambitione penitentiam egerit, at tamen effectus ambitionis emendatus non sit, sed sit in pendenti, efficacitque electorem mouens ad electionem, eo casu credetem te esse obligatum denunciare. Tum quia ille ambrosius in virtute, & in effecta molitur, agit, & procurat prælationem. Tum quia finis, ob quem votum iniungitur, qui est ne dignitates ambitione obtineantur, ineger perferat. Et ita sultinet Suar. dicto. 4. Ferà. de Castro Sum. Mor. Pars 111.

de Religione, tractat. 10. lib. 6. c. 10. n. 17. Sanchez lib. 6. summ. cap. 18. n. 60.

7. Insuper aduerte, vt excuseris à denunciatione faciendâ ex obligatione huius voti esse tibi necessarium certò constare delictum emendatum esse tam quoad culpam, quam quoad effectum. Nam si dubius es, obligaris denunciare, quia votum est certum, certaque eius obligatio, quam excutere non potes ob excusationem dubiam sic Sanchez dicto lib. 6. summ. cap. 18. num. 60. finis.

8. Restat examinare, quam notitiam habere debeas delicti, vt tenearis ex hoc voto denunciare; an inquam sufficiat dubia, an requiratur certa, an necessaria sit publica, an secreta sufficiat; & quæ hæc sit. Dicendum in primis est necessariò requiri certam notitiam ad voti obligationem, tamen si aliquando expedit suspicionem delicti superiori vt Patri manifestare, tum vt ipse diligentius inuigilet ad damna præcauenda, tum vt suspicionis occasionem tollat, si firmo fundamento caret: sic Suarez tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 10. n. 11. Sanch. lib. 6. summ. cap. 18. n. 55. Ratio desumitur ex forma vouendi, quæ dicit, Si quidem sciam: verbum enim scire in sua propria significatione, & vsu frequenti certitudinem saltem moralem denotat, vt tradit Aristot. 1. poster. & Glossa leg. 2. §. idem Labeo, ff. de aqua pluuiâ arcenda. Idem constat ex illo termino constitutionis: *Et quos animaduertent*, qui etiam notitiam claram denotat. Ad certam autem notitiam opus non est, vt tu ipse videtis negotiationem; sufficit si à vitio timorata conscientia, omnique exceptione maiori acceptis, quia eius dictum certam tibi moraliter præstat notitiam, vt tradit Felinus cap. 1. de Summa Trinitatis, & sile Cathol. Nau. 1. inter verba, conclus. 6. coroll. 66. n. 239. quos refert, & sequitur Suarez tom. 4. de Religione, tract. 10. lib. 6. cap. 18. n. 12. & indicat Sanch. lib. 6. summ. cap. 18. n. 55.

9. Ex his infertur manifestè non esse opus delictum publicum esse, vt tenearis ex vi huius voti ad denunciationem: Nam cum hæc denuntiatio non tam ordinetur ad puniendum delictum, quam ad corrigendum delinquentem, & bono communi consulendum, publicatione non indiget, sed qualibet certitudine morali contenta est: & ita sultinet Suarez dicto cap. 10. num. 12. & 23. Sanchez cap. 18. num. 56. Quocirca si tum ipse solus delictum cognoueris tamen sub secreto commissum sis, tenearis denunciare superiori, vt patri; quia bonum commune religionis præferendum est damno delinquentis, maxime cum ipse delinquenti non leuis ex denunciatione fructus acquiratur; siquidem ab ambitione remouetur, & à consecratione iniqua dignitatis impeditur. Neque obstat delictum tibi fore sub secreto commissum; quia is qui in delicto persistit, & religioni nocere non desinat, dignus non est, vt secretum seruetur: promissio enim secreti seruandi semper imbibit conditionem, dummodo in alterius nocuitum, & præcipue boni communis non cedat Suarez dicto cap. 10. n. 23. & 24. Sanchez lib. 6. cap. 18. num. 57.

10. Solum est difficultas, si gratia petendi consilij, vel in ordine ad confessionem, vel in ordine ad satisfactionem faciendam tibi reuelatum sit, poteritne tunc denunciare, tamen si delinquentis consilij non acquiescat, nec confessionem, nec satisfactionem præter? Videtur posse denunciare, & consequenter ex vi voti esse obligatus, primò, quia generales rationes, quod secreti obseruatio non astringat in damnum commune in præsentis casu procedunt; siquidem ex obseruatione huius secreti societati imminet damnum, quod tantopere vitare B. Ignatius curauit, scilicet ambitionem malorum omnium matrem locum habere in societate. Secundo ipse delinquentis grauius læditur obseruatione secreti, quam læderetur eius manifestatione. Nam ex illa manifestatione facta superiori vt Patri nec infamari potest, nec puniri, poterit autem à peccato remoueri, & obligari vt ab iniqua intentione desistat, quæ certe grauius æstimanda sunt, quam leuis infamia, quam apud superiores delinquentis habere potest. Tertio manifestans delictum gratia petendi consilium, si consilio malitiosè non acquiescat, tacite videtur iura secreti consilij renuntiare. Tum quia indignus est, cui secretum seruetur: tum quia dolosè præsumitur consilium postulasse, & ita meo iudicio docet Sanchez lib. 6. cap. 18. num. 57.

11. Sed imprimis existimo certum supradictam consultationem non esse sub sigillo confessionis seruandam; nam esto ad confessionem dirigatur non ex se, sed ex relatione extrinseca consultantis dirigitur. Sigillum autem confessionis sola confessio inducit, non relatio extrinseca. Ergo ibi adesse non potest sigilli secretum: & ita sultinet Suarez 1. 4. de Relig. 11. 10. lib. 6. c. 10. n. 28. & 29. Sanchez lib. 6. summ. c. 19. n. 57. dicens esse quasi sigillum confessionis, denotans sigillum non esse. Ex quo fit casum esse posse, quod secretum commissum sub hac consultatione seruandum non esset, nempe cum eius reuelatio necessaria esset ad impediendum damnum graue reipublicæ, vel innocentis, vt colligitur ex doctrina generali quæ tradit Nauart. summ. c. 2. §. n. 46. & c. inter verba, cor. 6. n. 401. Cord. Tib. 1. qu. 9. 43. dub. 1. casu 3. Verum etiam sub sigillo confessionis præ-

dicta consultatio seruanda non sit; ac credo seruandam omnino esse, & raro, vel nunquam hoc delictum per consultationem scitum manifestandum: sic docuit Suarez *dict. c. 10. n. 29. c. 30.* Ratio est, quia collibet religioni vtilis, & conuenientius est, vt religiosi intelligant, cum petunt consilium pro remedio alicuius delicti, secretum sibi esse seruandum, quam nocere possit, quod vna, vel alia vice dignitas, & prelatio ambitione obtineatur; quia persuadentes sibi secretum seruandum esse, ea manifestatione regulariter delicta efficacius, & suauis vitantur, quæ secreta serperent cum maiori religionis damno. Eaque causa in *congregat. 6. generalis, cau. 12. c. decreto 54.* vbi de manifestatione delictorum superiori facienda dicitur, intelligi de illis, quæ ab alio alio notata, & obseruata fuerint, non autem de his, quæ ipsimet secreto, & consilij petendi gratia, vt dirigantur, vel inueniantur alteri communicauerint.

12. Et ex his soluantur rationes contrariæ. Nam prima, & secunda dissoluantur ex probatione nostræ sententiæ: non enim hoc secretum ob vitandum damnum delinquentis seruatur, sed ob vitandum commune damnum, quod ex omissione consultationis communitas pari potest. Ad tertiam concedo, si probabiliter præsumi possit malitiosè consilium expostulatum nullam esse obligationem seruandi secretum; quia tunc manifestatio delicti non fieret gratia petendi consilij, sed fallendi, vt bene notauit Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 10. num. 30. fine.* At hic animus colligi non potest præcisè, ex eo quod consilij datus consilens non acquiescat, cum in consilio petendo potuit recta intentione duci, & postmodum ab ea desistere. Obligatio autem seruandi secretum in consilio petito non ex euentu futuro dependet, sed ex ipsamet consilij petitione oritur, sicuti oritur obligatio sigilli confessionis: esto absolutio nem obtines, nec consilij confessoris acquiescas.

13. Sed inquit; an tenearis, vel possis præmittere fratrem correctionem, antequam ambitionem, quam manifestare potes, manifestes; Respondeo: ex obligatione huius voti (de qua est sermo in presenti) nequaquam tenearis; quia solum voluisti denunciare, non tamen denunciationi correctionem præmittere. An autem ex lege charitatis tenearis? Vide dicta *tractat. 6. de Charitate, d. 1. de correct. fraterna.* Regulariter nunquam tenearis etiam ex charitate præmittere correctionem. Tum quia est delictum cedens in detrimentum communitatis: tum quia raro per secretam monitionem impeditur; bene tamen per manifestationem superiori; vt Patri factam; & ita tradit Suarez *tom. 4. de Religione, tract. 10. lib. 6. c. 10. numero 31. c. 33.* Secundo respondeo ex voto te non impediti, quin correctionem fratrem præmittas; quia non voluisti denunciare nulla præmissa correctione. Esset enim votum indifferetum, cum casus occurrere posset, quo expediret præmitti. Neque ex eo quod præmittas correctionem, à voti executione impeditis: cum possis facta correctione, & delinquente penè non emendato votum exequi; & denunciationem facere. Si autem delinquens ita per correctionem emendatur, vt nulla ex ambitione relinquatur via ad dignitatem obtinendam, cessat tibi obligatio denunciationis ex voto; quia cessat eius materia, quæ solum erat delictum præfens saltem quoad effectum, non præteritum. Expectare vero materiam mutationem ex correctione & charitate proximi contentaneum est, nec voto contrarium: sic Suar. *dicto c. 10. num. 21.*

PUNCTVM VIII.

Quam obligationem Religiosus societatis in Episcopum assumptus habeat audiendi Præpositi Generalis consilium, illudque sequi?

SUMMARIVM.

1. Explicatur votum.
2. Finis, ob quem votum fit, est, vt Episcopus assumptus propria saluti consulat, & rectè se gerat in administratione muneris sibi imposti.
3. Proponitur materia voti.
4. Generalis Præpositus nullam habet obligationem præter communem charitatis per se, vel per alios hos prelatos monendi.
5. Prædicta quinque vota punctis præcedentibus explicata simplicia sunt, non solemnia.

1. Vltimum votum simplex, quo professus societatis astringitur, est, si forte in Præsidem alicuius Ecclesiæ promotus fuerit, non detrahitur consilia Præpositi Generalis, vel ab eo substitui audire, eaque sequi, si meliora, & Deo gratiora iudicauerit. Quod votum, vt constat ex prima, & tertia Congregatione, sub hac forma ex *Constitut. 10. part. 5. 6.* deducta emittitur: Insuper promitto si quando acciderit, vt hac ratione in præsidem alicuius Ecclesiæ promouear, pro cura

quam de animæ meæ salute, ac recta muneris mihi imposti administratione gerere debeat, me eo loco, ac numero habiturum Præpositum societatis Generalem, vt nunquam consilium audire detrectem, quod vel ipse per se, vel quous alius de societate, quem ad id ipse sibi substituerit, dare mihi dignabitur, consilij vero huiusmodi ita me patiturum semper esse promitto, si ea meliora esse, quam quæ mihi in mentem uenerint, iudicabo.

2. Finis, ob quem hoc votum faciendum iniungitur duplex est, vt in supradicta formula insinuat; primus, vt proprie saluti consulat, secundus, vt rectè se gerat in administratione muneris sibi imposti, qui fines connexi omnino sunt, & inseparabiles, vt dixit Gregorius *cap. miramur 61. distinct. 1. ibi:* integritas præsidium salus est subditorum. Neque enim quis proprie saluti consulere potest, quin in muneris sibi commissi administratione rectè se gerat. Ad consequendos ergo prædictos fines conuenientissimum fuit huiusmodi votum. Constitutus enim in loco sublimiori expedit maxime amicum habere fidelem, qui nullo fucato colore veritatem detegat, & manifestet quid faciendum sit, quid ve committendum, & vitandum colligitur ex Clemente Papa, *epistol. 3. c. referunt cap. fin. 38. distinct. 8.* & ex Gregorio *lib. 11. epistol. 29. relato in cap. peruenit. 64. distinct. 8.* & D. Chrysothomo *lib. 3. de Sacram. & August. epistol. 75. ad Aurelium;* & Bernardus *epistol. 81. & alibi passim.* Ob hanc causam fit votum audiendi consilium, quod Generalis, vel ab eo designatus dare dignabitur. Insuper constitutus in dignitate non leue periculum est desistendi à via virtutis, & perfectionis, quia honoribus passim mores mutantur & diuiciis & voluptatibus voluntas in malum inflectitur, tametsi intellectus quod melius, & honestius est agnoscat, ea de causa vt in bono firmetur, & quod honestius fuerit exequatur votum emittit sequendi ea consilia; quæ meliora esse iudicauerit.

3. Materia, quam obligatio huius voti respicit duplex est: prima, non detrahere consilium Generalis, vel alicuius societatis ab eo substitui audire de rebus ad propriam animæ salutem, & rectam officij administrationem pertinencibus. Non est votum de audiendis consiliis circa rerum temporalium administrationem, circa gubernationem domus, circa studia, circa speciales occupationes, & alia similia, nisi in his exercendis tanta coordinatio sit, vt proprie animæ salutis grauitur expedire iudicetur remediis adhiberi. Ex quo fit aduersus huiusmodi votum te delinqueret, si consilium de rebus ad propriam animæ salutem, & rectam officij administrationem nolueris audire, vel ita accedes, & indignanter audias, vt prudenter iudicetur Generale à simili consilio dando fore vt abstinere: hoc enim factio virtualiter dicit te nolite consilium audire. Ergo cum ad illud audiendum paratus esse debebas ex voto, manifestè aduersus illud delinquis, Suarez *tom. 4. de Relig. tractat. 10. lib. 6. cap. 9. num. 8.* Secunda materia huius voti est executio illorum consiliorum, quæ meliora, & Deo gratiora esse iudicaueris. Non uoues sequi consilium Generalis, etiam si honestum sit, quia id esset tacite, & virtualiter obedientiam Generali uouere, quod dignitati Episcopali non expediebat, sed uoues illud sequi, eam quod uides melius, & honestius esse, quam quod tibi in mentem uenerit. Quod non est uouere obedientiam Generalis consilio, sed Deo in exequendo consilio Generalis meliori & honestiori, quod optime S. P. Ignatius aduertit *dicto loco constitut. 10. part. 5. 6.* in uerbis: Promittat, quod si quando dicto modo compulsus prælationem aliquam extra societatem admittet, audiet postea quouis tempore Præpositi Generalis, qui pro tempore fuerit consilium, vel alicuius, quem ille sibi ad hoc substituerit, quodque si sentierit melius esse quod consulitur, sit illud executurus: non quod habeat qui prælati est aliquem de Societate superiori loco, sed quod sponte in Dei conspectu uult ad faciendum obligari, quod ad diuinum obsequium melius esse intellexit, quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum charitate, ac libertate christiana ad gloriam Dei, & Domini nostri id proponat. Hæc S. Ignatius.

4. Generalis autem Præpositus nullam habet obligationem præter communem charitatis monendi per se, vel per alium hos prelatos: quia nec cum obligationem habet ex voto, & de se constat, neque ex constitutionibus: imo potius *10. part. constitut. 5. 6. in declar.* ab ea obligatione eximimur in uerbis: Non tamen obligatus societas ad hoc munus suscipiendum, quando eorum alicui ex ea Episcopatus esset admittendus, imo libera manet, vt id oneris & relinquere, & assumere possit, ubi multum referret ad Dei obsequium iudicaret. Notanda sunt hæc vltima uerba, denotant enim hoc officium non passim assumendum esse, sed raro, & quando ad Dei obsequium plurimum iudicaretur expedire, & tunc est cum libertate christiana debita tamen submissione, & religiosa humilitate suscipiendum est, ne optato effectu consilium careat: Suarez *10. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. c. 9. n. 9.*

5. Vltimo placet aduertere prædicta quinque vota his præcedentibus punctis explicata simplicia esse, non solemnia; sicuti